

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** SOCJOLOGIA MEDYCZNY**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** SOCIOLOGY IN MEDICINE**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** lekarski**Specjalność (jeśli dotyczy):** n/d**Poziom i forma studiów:** I / II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy / ~~wybieralny~~ / ogólnouczelniany***Kod przedmiotu:****Grupa kursów:** TAK / ~~NIE~~*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	0,7				0,3

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. brak

CELE PRZEDMIOTU

1. Zaznajomienie studentów ze społecznym i socjologicznym kontekstem wiedzy i praktyki medycznej, tworzeniem pojęć zdrowia i choroby oraz o uwarunkowaniach postaw wobec nich, roli kultury i struktury społecznej, nierówności społecznych, mediów oraz innych procesów społecznych, w tym przemocy.
2. Kształtowanie u studentów właściwych nawyków komunikacyjnych, zarówno w kontekście efektywnej i empatycznej opieki należytej pacjentowi, jak i w sytuacji skutecznej społecznej transmisji i popularyzacji naukowej wiedzy o zdrowiu.
3. Przedstawienie studentom podstaw etyki zawodowej i kształtowanie świadomych pożądaných postaw moralnych wobec pacjenta i innych uczestników procesów praktyki okołomedycznej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **D.W1** społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
2. **D.W2** społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;
3. **D.W3** formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;
4. **D.W4** postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;
5. **D.W8** funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza
6. **D.W14** zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **D.U1** uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
2. **D.U2** dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować;
3. **D.U3** wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. **K.1.1** nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
2. **K.1.4** podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;

3. **K.1.5** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
4. **K.1.6** propagowania zachowań prozdrowotnych;
5. **K.1.7** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
6. **K.1.8** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
7. **K.1.9** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
8. **K.1.10** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
9. **K.1.11** przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie. Zapoznanie z zagadnieniami i formą zaliczenia.	1
Wy2	Definicja zdrowia i choroby. Stygmatyzacja społeczna.	2
Wy3	Równość i dyskryminacja. Płeć, wiek, pozycja społeczna w medycynie i w dbaniu o zdrowie.	2
Wy4	<i>Choroby</i> cywilizacyjne - depresja, uzależnienia, autoagresja, samobójstwo.	2
Wy5	<i>Choroby</i> cywilizacyjne – stres, samotność.	2
Wy6	Przemoc – źródła, typy. Rozpoznawanie i reagowanie na przemoc.	2
Wy7	Nauka uprawiana w oparciu o dowody i popularyzacja wiedzy naukowej. Etyka badań naukowych.	2
Wy8	Zaliczenia. Podsumowanie i wnioski dla przyszłej praktyki zawodowej.	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie z programem zajęć.	1
Se2	Komunikacja werbalna i niewerbalna pomiędzy lekarzem a pacjentem. Modele relacji lekarz – pacjent.	2
Se3	Empatia – uwrażliwienie lekarza na potrzeby i oczekiwania pacjenta.	2
Se4-5	Etyka i odpowiedzialność za decyzje zawodowe.	4
Se6	Znaczenie zaufania. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta.	2
Se7	Współpraca w zespole specjalistów. Formułowania opinii oraz wniosków propagujących zachowania prozdrowotne.	2
Se8	Zaliczenia studentów. Prezentacje. Podsumowanie kursu i wnioski dla przyszłej praktyki zawodowej.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład konwersatoryjny wspomagany prezentacją multimedialną
- N2. Dyskusja
- N3. Burza mózgów
- N4. Ćwiczenia

N5. Prezentacja

N6. Praca własna

N7. Studium przypadku

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	D.W1, D.W2, D.W3 D.W4, D.W14, D.U2	Kolokwium z wykładu
F2	D.W8, D.W14 D.U1, D.U3, K.1.1, K.1.4, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10, K.1.11	Aktywność na seminarium, udział w ćwiczeniach, rozwiązywane zadania
F3	D.U1, D.U3, K.1.1, K.1.4, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10, K.1.11	Prezentacja końcowa lub kolokwium z seminarium
$P = \{F1 + [(F2 + F3) / 2]\} / 2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ostrowska A. [red.] *Socjologia medycyny: podejmowane problemy, kategorie analizy*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN 2009.
2. Skrzypek M. [red.] *Socjologia Medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
3. Łuków P., Pasierski T., *Etyka medyczna z elementami filozofii*, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2014.
4. Czarna Księga Ofiar Przemocy Domowej w Polsce 2021- RAPORT Niebieskiej Linii - <https://www.niebieskalinia.pl/aktualnosci/czarna-ksiega-ofiar-przemocy-domowej-2021/czarna-ksiega-ofiar-przemocy-domowej-w-polsce-2021-raport>
5. Pujer K., [red.] *Zdrowie i choroba w ujęciu socjomedycznym*, 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Beauchamp T.L. B., Childress J.F., *Zasady etyki medycznej*, KiW 1996
2. Łamża Ł., *Światy równoległe. Czemu uczyć nas płaskoziemcy, homeopaci i różdżkarze*, Wydawnictwo Czarne 2020.
3. Pigliucci M., *Bujda na resorach. Jak odróżnić naukę od bredni*, Wydawnictwo Naukowe PWN 2019.

4. McKay, M., Davies, M., Fanning, P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, GWP 2021.
5. Morreale, Spitzberg, Barge, *Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza, umiejętności*, PWN 2015.

OPIEKUN PRZEDMIOTU I OSOBY PROWADZĄCE

Opiekun przedmiotu: dr Andrzej Postawa, e-mail andrzej.postawa@pwr.edu.pl